

RAPORT Z MONITORINGU

OGÓLNOPOLSKIEGO PROGRAMU POLSKIEGO RADIA S.A. PROGRAM PR24

NADANEGO W OKRESIE 10-16 lipca 2017 ROKU

POD KĄTEM:

1. OCENY OFERTY PROGRAMOWEJ, W TYM SPOSOBU REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMOWYCH NADAWCY PUBLICZNEGO, OKREŚLONYCH W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 29 GRUDNIA 1992 R. O RADIOFONII I TELEWIZJI ORAZ W ROZPORZĄDZENIU KRRIT Z 27.04.2011 ROKU
2. STOPNIA REALIZACJI UZGODNIONYCH PRZEZ NADAWCĘ Z KRRIT PLANÓW PROGRAMOWYCH NA ROK 2017

CZĘŚĆ D – OPISOWA OCENA JAKOŚCI PROGRAMU

Na zlecenie
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
ZP/1/DMP/2017

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

EDUKACYJNE LABORATORIUM
MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Edukacyjne Laboratorium Mediów Społecznościowych

Kraków 2017

Spis treści

Zakres i metodologia badania.....	3
Zakres.....	3
Metoda	3
Metodologia sumarycznej oceny jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych.....	3
D. Opisowa ocena jakości programu	18
Walory i mocne strony	18
Niedostatki i słabe strony	19
Ocena realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia	21
Audycje informacyjne	21
Audycje publicystyczne	26

Zakres i metodologia badania

Zakres

Badanie objęło zawartość ogólnopolskiego programu Polskiego Radia S.A. PR24 nadanego w okresie od 10 do 16 lipca 2017 roku, a więc tygodniową próbę programu. Celem badania było dokonanie oceny jakości oferty programowej oraz sposobu realizowania planów programowych na rok 2017 uzgodnionych z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji.

Ocenie jakościowej zostały poddane także wyemitowane w badanym okresie audycje informacyjne i publicystyczne, w szczególności realizacja przez nadawcę wymagań wskazanych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U.2016.639 ze zmianami) tj. zachowanie pluralizmu, bezstronności, wyważenia i niezależności.

Badana próba obejmowała łącznie 168 godzin nagranych programu.

Metoda

Metodologia sumarycznej oceny jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Załączniku nr 1 do umowy (rozdział II, p. II) raporty z analizy mają zawierać cztery części:

- Strukturę gatunkową programu (Część A)
- Opis zawartości programu (Część B)
- Opisową ocenę realizacji planów programowych (Część C)
- Opisową ocenę jakości analizowanego programu (Część D).

Ad. D (uwagi metodologiczne do części A-C znajdują się w pierwszej części raportu)

Na ocenę jakości programu składa się wiele czynników. Niektóre z nich mają charakter mierzalny a zatem całkowicie wolny od wady subiektywizmu. Większość czynników wpływających na jakość ma jednak charakter niewymierny, choć możliwy do oszacowania w ocenie jakościowej. Ta wieloczynnikowość oceny jakości programu powoduje potrzebę konstruowania narzędzi do jak najlepszego ujęcia i zdefiniowania podstawowych zmiennych wpływających na jakość programu i poszczególnych jego składowych. Zadanie to dotyczy przede wszystkim audycji informacyjnych i publicystycznych, które wprost, na mocy zapisów ustawy o rtv, muszą spełniać określone wymogi obiektywizmu, zawarte w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia.

Dodatkowym utrudnieniem w konstrukcji i operacjonalizacji metody oceny jakości programu jest brak obiektywnego wzorca, mogącego stanowić punkt odniesienia w analizie porównawczej. Badania prowadzone nad jakością przekazu medialnego, w tym te zlecane przez KRRiT, miały zwykle charakter analiz porównawczych, w których wybrana próba z korpusu audycji jednego typu obejmowała kilku nadawców¹. Analiza programów nadawcy publicznego sprowadzała się najczęściej do badań nad zmianą struktury gatunkowej programu².

Trudność w skonstruowaniu narzędzia kompleksowej i obiektywnej oceny jakości programu, o której mowa powyżej polega na tym, że punktem odniesienia do analizy jakościowej programu powinien być jakiś modelowy zestaw cech składających się na idealny wzór z punktu widzenia cech

---

¹ Por. badanie Macieja Mrozowskiego i Tatiany Papadiak—Kuligowskiej (Ekspertyza programów informacyjnych głównych wydań TVP1 Wiadomości, TVN Fakty, Polsat Wydarzenia z okresu 4.02.2016 r. do 11.02.2016 r.)

² Zob. Tomasz Mielczarek, *Misja czy komercja – Ewolucja programu Telewizji Polskiej S.A.*, Zeszyty Prasoznawcze, vol. 56, nr 4, Kraków 2013, Tomasz Mielczarek, *Telewizja Polska SA w latach 1994-1996*, Zeszyty Prasoznawcze, nr 3/4, Kraków 1996, Maciej Mrozowski, *Kultura w telewizji publicznej: dylematy misjonarza*, Zeszyty Prasoznawcze, nr 3/4, Kraków 1996.

założonych w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia. Taki archetypiczny wzór, idealny model, optymalny fenotyp nie istnieje. Analiza jakości programu w zakresie wypełniania przezeń misji jest więc przybliżeniem, polegającym na wyodrębnianiu wskaźników, możliwych do intersubiektywnego ich wyznaczania lub mierzenia. Następnie na przypisaniu tych wskaźników jako jednostek operacjonalizujących do czynników (najlepiej uzyskanych w starannej analizie czynnikowej), które są zdefiniowane jako elementy zakładanego efektu jakości programu. Zleceniodawca wskazał na zestaw czynników do oceny jakości audycji informacyjnych i publicystycznych, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie tych zestawów o własne propozycje. Wykonawca korzystając z tej możliwości dodał zarówno nowe elementy oceny, jak i sformułował algorytm liczenia sumarycznej procentowej „miary obiektywizmu”.

W rezultacie do analizy jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych użyte zostały następujące zestawy czynników (w tabelach uwzględnione zostały także dodatkowe wskaźniki zaproponowane przez wykonawcę).

Audycje informacyjne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

a) Liczba przekazów w jednym wydaniu;
b) Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);
c) Zróżnicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;
d) Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);
e) Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;
f) Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;
g) Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;
h) Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;
i) Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z

przekazów poprzez okazywanie przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);
j) Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);
k) Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;
Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:
l) Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)
m) Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)
n) Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)

Audycje publicystyczne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

a) Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;
b) Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);
c) Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);
d) Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;
e) Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez faworyzowania/krytyki kogokolwiek);
f) Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;
g) Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;
h) Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;
Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:
i) Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)
j) Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynnikiem ten stanowi uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny
k) Obraz audycji na stronie internetowej stacji.

Współczynnik przystępności językowej zaproponowany jako jeden z dodatkowych wskaźników jakości audycji informacyjnych liczony jest według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A). Indeks ten jest według standardów polskich (współtwórcą tego standardu jest prof. Walery Pisarek) liczony według wzoru:

$FOG-PL(A) = 0,4 * (\text{średnia liczba słów w zdaniu} + 100 * \text{stosunek liczby słów trudnych do wszystkich słów})$, gdzie A oznacza analizowaną próbę tekstu. Wyższy indeks FOG oznacza większą mglistość tekstu, do którego pełnej czytelności potrzebne jest odpowiednio wyższe wykształcenie. Przykładowo, poziom 6 tekstu oznacza przystępność na poziomie absolwenta szkoły podstawowej, poziom 12 wymaga wykształcenia na poziomie szkoły średniej.

Wykonawcy analizy opracowali także całościowy współczynnik procentowy obiektywizmu audycji WOI(A), liczony według algorytmu, będącego sumą ważoną zakodowanych wskaźników mnożonych przez przypisane im wagi.

$WOI(A) = \sum_{j=1}^n w_j * S_j(A)$, gdzie WOI(A) – oznacza wskaźnik obiektywizmu audycji A, $S_j(A)$ – oznacza wartość surową wskaźnika j dla audycji A, w_j – oznacza wagę wskaźnika j, n – oznacza liczbę wskaźników oceny.

Operacjonalizacja wskaźników, system kodowania i sędziowie kompetentni

Każdy z wymienionych w obu powyższych tabelach wskaźników podlegał dalszemu doprecyzowaniu umożliwiającemu uzyskiwanie spójności ocen różnych osób oceniających. Zdefiniowano w ten sposób system kodowania ocen liczbowych (wartości 0, 1 lub 2) w poszczególnych skalach odpowiadających wyróżnionym wskaźnikom. Dodatkowo wskaźnikom zostały nadane rangi (0,5; 1; 1,5; 2) określające wagę danego czynnika w ocenie całościowej jakości audycji. Poniższe tabele zawierają skrótowe

instrukcje kodowania i rangi/wagi wskaźników dla audycji informacyjnych i publicystycznych.

Kodowanie wskaźników jakości audycji informacyjnych

Wskaźniki według kategorii	Kodowanie	Waga indeksu
a) Liczba przekazów w jednym wydaniu;	2=średnio mniej niż 3 minuty na 1 materiał newsowy w serwisie TV a 1 minuta w radiu; 1=mniejsza liczba newsów; 0=skrajnie mała liczba newsów	1
b) Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);	2=pierwszy news na ważny i aktualny temat krajowy (nagle dramatyczne zdarzenie, polityka, gospodarka) lub zagraniczny (dramatyczne zdarzenie), pierwsze cztery newsy (TV) lub dwa (PR) na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 1=pierwszy news na ważny temat zagraniczny, pierwsze cztery newsy na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 0=else	2
c) Zróżnicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;	2=informacje zróżnicowane geograficznie i politycznie; 1=zróżnicowanie geograficzne, wyraźna przewaga informacji na temat jednej opcji politycznej; 0=else	1,5
d) Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);	1=prawidłowe proporcje czasowe obecności tematów	1

	światowych, krajowych i regionalnych; 0=else	
e) Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;	2=zachowana równowaga udziału przedstawicieli strony rządzącej i opozycji; 1=przedstawiciele jednej ze stron w nieznaczonej przewadze; 0=obecni przedstawiciele wyłącznie jednej partii politycznej	1,5
f) Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;	2=tematy zajmują czas według ważności; 1=nadmiernie rozszerzony jeden z newsów; 0=kilka newsów nadmiernie rozszerzonych lub skróconych	1,5
g) Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;	2=brak materiałów infotainmentowych; 1=jeden materiał o nieznacznym zabarwieniu infotainmentowym w wydaniu weekendowym; 0=obecne materiały infotainmentowe	1
h) Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;	2=jasne zapowiedzi (zajawki) kilku najważniejszych tematów; 1=obecne zapowiedzi ale niepoprawnie lub nieczytelnie sformułowane; 0=brak forszpanu	0,5
i) Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z przekazów poprzez okazywanie	2=zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego; 1=neutralność w tonacji, emocjonalność gestów i mimiki lub odwrotnie; 0=nadmierna afirmacja lub negacja	2

przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);	prezentowanych w materiale stanowisk	
j) Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);	2=brak słownictwa nacechowanego; 1=pojedyncze słowa lub zwroty nacechowane w tekstach prowadzącego; 0=nadmierna obecność słów nacechowanych	2
k) Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;	2=w pełni respektowane oddzielanie informacji od komentarza oraz poprawne przywoływanie wiarygodnych źródeł informacji; 1=oddzielanie informacji od komentarza ale błędy lub braki we wskazaniu źródła informacji albo niewiarygodne źródło informacji; 0=uchybiecie rażące jednemu lub obu zasadom rzetelnego dziennikarstwa	2
l) Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)	2=więcej niż jeden news w znacznej mierze oparty o własne wiarygodne źródła informacji (setki, wywiady, relacje korespondentów); 1=jeden news z przywołaniem własnego źródła informacji; 0=brak własnych źródeł informacji	1,5
m) Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)	2=doskonała jakość edytorska audycji (dźwięk, obraz, kadrowanie, montaż, obudowa graficzna); 1=wystarczająca jakość edytorska; 0=błędy techniczne	1,5

n) Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)	2=wartość FOG od 7 do 12; 1=wartość FOG od 13 do 15; 0=wartość FOG powyżej 15	1
--	---	---

Kodowanie wskaźników jakości audycji publicystycznych

Wskaźniki kategorii	według	Kodowanie	Waga indeksu
a) Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;		2=optymalna liczba tematów w audycji lub aspektów jednego tematu; 1=poprawna liczba tematów z nadmiernie rozbudowanym jednym z nich; 0=zbyt mała liczba tematów	1
b) Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);		2=źródnicowanie tematyczne; 1=jeden temat dominujący z wieloma wyraźnie wyróżnionymi aspektami; 0=jeden temat omawiany jednoaspektowo	1
c) Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);		2=proporcje czasu poświęconego na poszczególne tematy (aspekty) właściwie dobrane do ich rangi; 1=nadmierny czas poświęcony jednemu z tematów (aspektów); 0=proporcje czasu na poszczególne tematy (aspekty) zaburzone	1,5
d) Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;		2=pluralizm w doborze uczestników audycji lub uzasadniona charakterem audycji obecność jednego przedstawiciela partii politycznych; 1=uczestnicy lub uczestnik audycji nie jest politykiem (ekspert); 0=nieuzasadniony brak pluralizmu w doborze gości	1,5
e) Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez		1=przedstawienie jednolite; 0=przedstawianie	2

faworyzowania/krytyki kogokolwiek);	z komentarzem lub złościwością	
f) Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;	1=proporcje czasu wypowiedzi rozłożone równomiernie; 0=wyraźna przewaga czasu trwania wypowiedzi jednej z obecnych stron	2
g) Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;	2= pytania o fakty i o opinie, rzeczowe komentarze; 1= zadawanie wyłącznie pytań o opinie; 0= nadmierna aktywność, niepotrzebne komentarze;	2
h) Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;	2= zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego, nieliczne słowa nacechowane; 1= dostrzegalna w głosie życzliwość wobec któregoś z prezentowanych stanowisk; 0= nieuzasadnione zróżnicowanie tonu i emocjonalności głosu prowadzącego, nadmierna afirmacja lub negacja prezentowanych w materiale stanowisk	2
i) Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)	2= bezbłędny język prowadzącego, poprawna wymowa i styl; 1= nieliczne błędy językowe; 0= błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa	1,5
j) Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynniki ten stanowi	2= opanowana kontrola tempa audycji, jej struktury, proporcji czasowych, odniesienia do innych elementów ramówki programu; 1= nieliczne błędy w kontroli kompozycji audycji; 0= brak kompetencji kompozycyjnych, nieumiejętne prowadzenie audycji	1,5

uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny		
k) Obraz audycji na stronie internetowej stacji.	2=wyczerpujące i szybko zamieszczone informacje o audycji na stronie internetowej nadawcy, czytelny dostęp do tych informacji i do zapisu samej audycji; 1= obecne informacje o audycji na stronie internetowej, ale niepełne i trudne do znalezienia; 0=brak informacji o audycji na stronie nadawcy	1

Rangi (wagi wskaźników) zostały nadane w efekcie badania fokusowego przeprowadzonego z udziałem grupy ekspertów z dziedziny medioznawstwa odpowiedzialnych za kontrolę jakości przeprowadzonego monitoringu. Uzyskane skalowania dwóch zestawów czynników oceny jakości (dla audycji informacyjnych i publicystycznych) dokonane przez ośmioro sędziów kompetentnych poddane zostały analizie zgodności. Zastosowana została metoda liczenia miary zgodności Alfa Krippendorfa. Uzyskany został satysfakcjonujący wynik pozwalający przyjąć nadanie wag czynnikom za uzgodnione. Wynik tego uzgodnienia zawiera się w trzeciej kolumnie powyższych tabel.

Przeprowadzone zostało następnie badanie spójności ocen sędziów kompetentnych w odniesieniu do kilku wybranych audycji pilotażowych (informacyjnych i publicystycznych). Na części z tych audycji dokonano oceny w parach sędziów oceniających, poprzez zastosowanie triangulacji. Wszystkie te testy wykazały zasadniczą spójność kodowania a zatem zgodność sędziów kompetentnych także w tym zakresie.

Algorytm obliczania „współczynnika obiektywizmu” WOI (A) wyrażany był procentowo, przy przyjęciu za 100% maksymalnych możliwych ocen do uzyskania w każdej skali. W celach ilustracyjnych, bardziej niż interpretacyjnych, autorzy badania posłużyli się słowną interpretacją wyniku procentowego, przyjmując, że ocena powyżej 90% może być

uznana za „bardzo wysoką”, od 80% do 90% za „wysoką”, od 70% do 80% za „niezbyt wysoką” a poniżej 70% za „niską”. Współczynnik WOI (A), jako wielkość liczbowa, służyła także w określeniu średnich wyników dla poszczególnych prowadzących audycje bądź czytających serwisy informacyjne, a następnie dla poszczególnych audycji osobno i sumarycznie dla obu głównych kategorii audycji.

Badana próba

Jednostką podlegającą analizie jakościowej była pojedyncza audycja, w wypadku audycji informacyjnych zwykle składająca się z szeregu newsów (wydzielonych informacji, w terminologii zleceniodawcy nazywanych „przekazami”). Ze względu na charakter i cel analizy ocenie nie podlegały pojedyncze newsy (elementy składowe audycji informacyjnych) z osobna, zatem wnioski z analizy jakościowej w mniejszym stopniu dotyczą pracy autorów pojedynczych „przekazów” (reporterów, researcherów, operatorów, montażystów), a w większym wydawców i redaktorów audycji i, w stopniu najwyższym, lektorów („anchorów”, gospodarzy audycji, czytających). W wypadku audycji publicystycznych ocena jakościowa nie dotyczy zachowania gości, zaproszonych uczestników, skupia się natomiast na pracy gospodarzy audycji i, w mniejszym stopniu, ich redaktorów i wydawców.

Do zanalizowania jakościowego badanych prób tygodniowych programu wybrano reprezentatywne próby audycji informacyjnych oraz zróżnicowane próby audycji publicystycznych. Bazą do wieloczynnikowej analizy jakościowej ze względu na pluralizm, bezstronność, niezależność i wyważenie w zakresie audycji informacyjnych jest zestaw wszystkich głównych wydań „Informacji Dnia”, nadawanych o pełnych godzinach oraz trzydniowa (spośród pięciu dni, w których były emitowane) próba skróconych wydań tej samej audycji. Liczba analizowanych skróconych wydań programu informacyjnego została ograniczona, ponieważ wydania te w znacznie mniejszej mierze stanowią o pluralizmie, bezstronności,

niezależności i wyważeniu. Jako jedno z głównych wydań „Informacji dnia” zostało natomiast uwzględnione jego wydanie, emitowane jako część pasma „Podsumowanie dnia”.

Audycje informacyjne takie jak „Informacje gospodarcze”, „Serwis giełdowy”, „Wiadomości z życia Kościoła” czy „Prognoza pogody” są serwisami specjalistycznymi (ekonomia, pogoda, sytuacja na drogach) i choć oczywiście wspierają misję informacyjną i edukacyjną nadawcy publicznego, nie stanowią o pluralizmie, bezstronności, niezależności i wyważeniu. Stanowiący zestawienie wiadomości z innych mediów „Przegląd prasy” także takiego waloru w zakresie wskazywania na spełnianie jakościowych parametrów misji nie posiada. Jeśli chodzi o czas trwania audycje te – w porównaniu do serwisu „Informacje Dnia” – stanowią niewielką część badanej próby programu.

Dobór zestawu audycji publicystycznych do całościowego badania według zestawu parametrów oceny jakości z punktu widzenia wypełniania misji określonej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U.2016.639 ze zmianami) miał również charakter celowy, ale w wariancie kwotowym. Z wszystkich audycji publicystycznych zostały zbadane audycje o różnej formie – zarówno prowadzone przez różnych dziennikarzy w zależności od dnia, jak i mające stałego prowadzącego. Badana próba objęła audycje „Rozmowa polityczna PR24”, „Debata Poranka”, „Kulisy spraw”, „Światowa Szachownica”, „Świat w powiększeniu”, „Świat w południe”, znalazły się audycje emitowane raz tygodniu. Różnią się one zarówno formatem (jeden lub kilku gości), doborem rozmówców (politycy, publicyści, eksperci), długością trwania, porą emisji, jak i jej częstotliwością (od emisji raz w tygodniu, przez wydania obecne na antenie od poniedziałku do piątku, aż po program emitowany codziennie, siedem dni w tygodniu).

Zatem w doborze kwotowym uwzględniono zarówno kryterium formy audycji (debata, wywiad), jak i porę nadawania (pasma poranne, pasmo

popołudniowe) oraz cykliczność (audycje codzienne, audycje w cyklu tygodniowym).

Opisowa ocena sumaryczna

Poza wieloczynnikową opisową analizą poszczególnych audycji, zawartą w części B raportu, podsumowane zostały uwagi zawarte w tych szczegółowych analizach dotyczące w szczególności:

W wypadku audycji informacyjnych:

Obszaru geograficznego najczęściej obecnego w przekazie informacyjnym nadawcy.

Najczęściej pojawiającej się tematyki i ewentualnych dysproporcji w nadanych tej tematyce rangach (miejsce w audycji, czas poświęcony).

Gatekeepingu – obecności najważniejszych kwestii i ich atrybutów, kolejności ich umieszczenia w serwisie.

Źródła inspiracji newsa i jego aktualności.

Stopnia uramowienia przekazu (jednostronność lub wielostronność przekazu).

Stopnia złożoności poszczególnych newsów (zrozumiałość całości przekazu, logika poszczególnych elementów newsa – setki, voice-over, komentarze z offu, stand-upy, wprowadzenia prowadzącego).

Ogólnej oceny tempa i konstrukcji audycji (liczba newsów, proporcje czasu, dyscyplina w czasie rozpoczęcia i zakończenia, poprawności forszpanów).

Formy przekazu (wiadomość czytana, relacja reporterska, relacja reporterska z setkami, relacja live, materiał archiwalny, felieton filmowy, impresja).

Stopnia samodzielności w przygotowywaniu serwisów informacyjnych (udział materiałów i relacji własnych).

Szerokości źródeł informacji – liczby korespondentów w terenie, liczby korespondentów z kraju i z zagranicy, informacje z mediów społecznościowych.

Bezstronności w prezentowanych opiniach (proporcje udziału ewentualnych stron politycznych, obecność lub brak pozawerbalnych sugestii obrazem lub dźwiękiem, obecność ocen wartościujących w tekstach offu).

Zachowania podstawowych reguł dziennikarstwa informacyjnego (zasada oddzielania komentarza od informacji, poprawne przytaczanie źródeł informacji, prezentacja faktów, ich przyczyn i skutków).

Neutralności w czytaniu wiadomości (pod względem tonu, emocji, tempa).

Poprawności językowej i poziomu przystępności przekazu.

Oprawy graficznej i wizualnej (w wypadku programu telewizyjnego – infografiki, belki, animacje).

Zdarzających się błędów konstrukcyjnych i technicznych.

W wypadku audycji publicystycznych:

Staranności kompozycyjnej prowadzącego lub prowadzących (zapowiedź i prezentacja uczestników, liczba przerw i dopowiedzeń, kontrola tempa i proporcji tematów i pojedynczych wypowiedzi).

Zrównoważonego podziału czasu audycji (pomiędzy uczestników, pomiędzy tematy i ich aspekty).

Neutralności i bezstronności prowadzącego (w doborze tematów, doborze uczestników, w tonie wypowiedzi, obecności emocji).

Poprawności warsztatowej (kompetentne zadawanie pytań, unikanie komentarza, pytanie o fakty i opinie).

Poprawności językowej w zakresie wymowy, formy wypowiedzi, mowy ciała, intonacji).

Obecności zapisu audycji i jej obrazu na stronie internetowej nadawcy.

Wskazane zostały też walory i niedostatki, mocne i słabe strony całości programu w realizacji zadań ustawowych i planów programowych.

D. Opisowa ocena jakości programu

Walory i mocne strony

Aspekt informacyjny

- program oparty w przeważającej części na premierach – w analizowanej próbie powtórki stanowiły tylko 24,4% programu; w kategorii audycji informacyjnych w badanej próbie znalazły się tylko premiery
- znikoma obecność muzyki, akcent kładziony na audycje informacyjne i publicystyczne;
- w serwisach informacyjnych zgodne z zasadami oddzielenie informacji od komentarza oraz w większości wydań odpowiednie oznaczenie źródeł wiadomości;
- obecność różnorodnej tematyki wiadomości, dużo informacji zagranicznych;
- w serwisach informacyjnych przeważnie brak słów nacechowanych (czasami pojedyncze zwroty);
- transmitowane na żywo i w całości ważne konferencje prasowe, dotyczące najświeższych wydarzeń w kraju;

Aspekt komentatorski

- w audycjach publicystycznych jako goście eksperci i przedstawiciele różnych opcji politycznych;
- analizowanie tematów obecnych w debacie publicznej w różnych audycjach, z różnymi gośćmi i w różnych aspektach;

Aspekt komunikacyjno-warsztatowy

- bardzo dobra obecność poszczególnych audycji publicystycznych na stronie internetowej stacji;

Aspekt rozrywkowo-kulturalny

- niewielki odsetek audycji rozrywkowych, co współgra z charakterem stacji;

Niedostatki i słabe strony

Aspekt informacyjny

- wyraźna przewaga czasowa audycji publicystycznych nad audycjami informacyjnymi – znaczne rozbieżności w zakresie tych proporcji w stosunku do planu programowego
- zauważalne przesunięcie akcentu w newsach na partię rządzącą i wydarzenia związane z jej politykami;
- w serwisach informacyjnych błędy językowe, niepoprawna dykcja (głównie u serwisantów);
- za długie newsy w stosunku do długości całego serwisu;
- zbyt małą liczbą wiadomości w wielu wydaniach serwisów (w stosunku do długości audycji)
- duże dysproporcje w czasie trwania poszczególnych wydań serwisu informacyjnego;
- w wydaniu serwisu informacyjnego o godz. 21 duże dysproporcje w długości poszczególnych wiadomości
- osłabiona jakość wejść reporterskich oraz nagrań terenowych i telefonicznych;

Aspekt komentatorski

- w audycjach publicystycznych brak kontroli prowadzącego nad gośćmi, dysproporcje w czasie trwania wypowiedzi poszczególnych rozmówców; w

niektórych przypadkach to od gości, a nie od prowadzącego audycję zależy o czym i jak długo mówi każdy z rozmówców;

- w audycjach publicystycznych z udziałem polityków lub publicystów innych mediów obecne wyrazy nacechowane i wychodzenie prowadzącego z roli moderatora dyskusji;

- często w audycjach publicystycznych wypowiedzi prowadzących zakłócają różne dźwięki, np. Dorotę Kanię – szelest kartek, Tadeusza Płużańskiego – mlaskanie;

- niemal przez cały tydzień audycje publicystyczne składają się w większości tylko z trzech tematów: obchodów miesięcznicy smoleńskiej, obrad komisji weryfikacyjnej ds. reprivatyzacji i możliwości wprowadzenia tzw. opłaty paliwowej;

Aspekt komunikacyjno-warsztatowy

- błędy realizacyjne i techniczne – w badanej próbie pojawiły się błędnie pущzone nagrania, w niektórych wydaniach słychać było dźwięki tła ze studia (skrzypiące krzesło, odgłos pisania na klawiaturze);

Aspekt rozrywkowo-kulturalny

- niewiele audycji kulturalnych – 3,02%, edukacyjnych – 5,28% i sportowych 2,82%. Dla porównania reklama stanowi 4,72% tygodniowego czasu nadawania, a zatem jest jej więcej niż audycji kulturalnych i sportowych;

Audycje informacyjne

Uwagi ogólne

Szczegółowa jakościowa analiza dotyczyła głównej audycji informacyjnej – „Informacje dnia”. Analizowane były wydania emitowane przez całą dobę o pełnych godzinach z wszystkich dni tygodnia.

Emisja audycji odbiega od zamiarów zadeklarowanych w planie programowym, nie wpływa to jednak negatywnie na jakość programu – wręcz przeciwnie. Serwisy są bowiem emitowane przez całą dobę (plan programowy zakładał emisję od 6:00 do 22.00). Współgra to z informacyjno-publicystycznym charakterem stacji. Należy jednak zauważyć, że serwisy znacząco różnią się od siebie czasem trwania, co może dezorientować odbiorcę.

Różna jest także jakość samych serwisów. Jeśli chodzi o uwagi realizacyjne, to przede wszystkim należy zauważyć występujące w bardzo wielu wydaniach serwisu pogorszenie jakości dźwięku podczas wejść reporterów i korespondentów zagranicznych oraz łączeń telefonicznych. Skala pogorszenia jakości jest różna, jednak w większości wypadków nie znajduje ona uzasadnienia i musi być odczytana jako błąd. Pojawiają się ponadto błędy polegające na emisji nieodpowiedniego nagrania, co dezorientuje odbiorcę – prowadzący mówi o innym wydarzeniu niż to, którego dotyczy nagranie. W badanej próbie kilkakrotnie pojawił się także błąd realizacyjny, w wyniku którego na antenie słychać było dźwięki ze studia, takie jak skrzypiące krzesło czy odgłos pisania na klawiaturze.

Średnia ocena obiektywizmu w przypadku przebadanych audycji informacyjnych wyniosła 90,71% dla „Informacji dnia” i 90,72% dla „Informacji dnia w skrócie”. Średnia dla wszystkich wydań obu audycji wyniosła 90,72%. Jest to wynik bardzo wysoki. Większość z wydań

serwisów uzyskiwała współczynnik obiektywizmy „wysoki” i „bardzo wysoki”. Co ważne, zdarzały się wydania, w których ów współczynnik wyniósł 100% - w tabeli analizy jakościowej został on oznaczony jako „znakomity”.

Należy zwrócić uwagę, że wiele bardzo dobrze skonstruowanych i przygotowanych serwisów uzyskało obniżoną ocenę tylko przez błędy techniczne – bądź popełniane przez czytającego (dykcja) bądź będące wynikiem niewłaściwej realizacji.

Na uwagę zasługują także średnie oceny obiektywizmu, uzyskane dla poszczególnych prowadzących analizowane audycje informacyjne (zarówno wydania główne jak i skróty. Wyniki powyżej średniej zanotowały wydania, które prowadzili: Robert Kawka (średnia 91,76%), Aleksandra Kozera (średnia 91,33%), Katarzyna Oklińska (średnia 91,55%), Edyta Lewandowska (średnia 91,39%), Ewa Wasążnik (średnia 91,54%), Dorota Wojtalczyk (średnia 93,80%), Adrianna Calińska-Czaniecka (średnia 91,19%). Wyniki poniżej średniej zanotowały natomiast serwisy, których prowadzącymi były: Maja Borkowska (średnia 90,23%), Ewa Worobiec (średnia 87,75%). Należy jednak brać pod uwagę, że w badanej próbie znalazły się różne liczby serwisów, prowadzonych przez poszczególnych dziennikarzy. W przypadku Katarzyny Oklińskiej średnią wyliczono z 44 wydań audycji, a w przypadku Ewy Wasążnik zaledwie z 5.

Walory i mocne strony:

Bardzo duży łączny czas programu poświęcony na serwis informacyjny umożliwia przekazanie dużej porcji informacji i umieszczenie w serwisach wiadomości, które w innych stacjach pozostają niezauważone. Owocuje to m.in. stosunkowo dużym udziałem wiadomości zagranicznych – niejednokrotnie ciekawych, ale zbyt mało istotnych, by przebić się do krótszych wydań serwisów informacyjnych w innych stacjach. Podobny efekt daje utrzymanie regularnej emisji serwisów przez całą dobę. Nocne wydania, mniej obciążone trwającymi wydarzeniami, są często bardzo

ciekawe i różnorodne.

Niektóre wydania serwisów są bardzo mocno nasycone treściami – wiadomości są krótkie i zróżnicowane zarówno pod względem tematycznym, jak i geograficznym. Osiągane jest to dzięki współpracy – i to bardzo duża zaleta audycji – z reporterami i korespondentami zagranicznymi innych stacji Polskiego Radia i Informacyjnej Agencji Radiowej oraz z reporterami regionalnych rozgłośni publicznych. Wiadomości przygotowywane są w oparciu o własne informacje i nagrania wymienionych wyżej dziennikarzy. Wpływa to także na ciekawszą formę poszczególnych newsów – wiele z nich ma formę relacji reporterskiej, a nie tylko odczytanej wiadomości. Często ilustrują je cytaty z przeprowadzonych przez reporterów rozmów.

W przeważającej większości serwisy są przeczytane w odpowiednim tempie, błędy w dykcji pojawiają się, ale nie są zbyt liczne. Język w większości jest poprawny i pozbawiony słów nacechowanych. Większość przebadanych serwisów rozpoczynała się punktualnie lub niemal punktualnie.

Zaletą audycji jest także znikomy udział informacji o choćby lekkim zabarwieniu infotainmentowym.

W tekstach dziennikarzy respektowana jest także zasada oddzielania informacji od komentarza – czytający nie komentują prezentowanych wiadomości.

Niedostatki i słabe strony

W zakresie realizacyjnym najważniejszymi minusami głównej audycji informacyjnej Polskiego Radia 24 są wspomniane w uwagach ogólnych zmienne długości serwisów, pogorszenie jakości dźwięku podczas wejść reporterów i korespondentów oraz powtarzające się błędy realizacyjne, skutkujące zakłóceniami serwisu przez dźwięki tła.

Należy także zwrócić uwagę na zbyt długie newsy – ocena obiektywności wielu wydań była obniżana przez zbyt małą liczbę informacji w stosunku do długości całego serwisu.

Co bardzo istotne w analizowanych serwisach informacyjnych widoczną przewagę jeśli chodzi zarówno o liczbę informacji, jak i przywoływanych cytatów, miała partia rządząca. Głosu polityków opozycji brakowało przede wszystkim w wiadomościach opartych tylko na wypowiedziach polityków Prawa i Sprawiedliwości. Częściowo wynikało to z zabierania głosu przez polityków PiS w związku z pełnionymi funkcjami. Niemniej jednak widać brak symetrii.

Pojawiały się również błędy, związane z gatekeepingiem i doborem informacji – takie jak umieszczenie na pierwszym miejscu (wydanie z godz. 8.00 10 lipca) informacji opartej tylko na opinii polityka.

W niektórych serwisach brakuje także zróżnicowania geograficznego informacji – bywają one ograniczone tylko do wiadomości z kraju lub wręcz tylko do wiadomości ze stolicy. W niektórych wydaniach wiadomości zagraniczne ograniczają się do doniesień bezpośrednio dotyczących losów Polaków za granicą, które tylko częściowo można uznać za wiadomości ze świata (przykład to wypadek polskiego autokaru w Serbii czy pozew przeciwko Polsce, złożony przez Komisję Europejską a związany z wycinką prowadzoną w Puszczy Białowieskiej).

Można także odnieść wrażenie, że zbyt mało jest informacji spoza świata polityki – zwłaszcza w wydaniach w ciągu dnia. W badanym tygodniu trwało posiedzenie Sejmu, co częściowo tłumaczy przewagę newsów związanych z pracami legislacyjnymi. Biorąc jednak pod uwagę liczbę wydań serwisów informacyjnych i ich łączną długość, nie stanowi to wystarczającego uzasadnienia dla zdominowania przekazu przez wiadomości polityczne.

Średnie ocen według prowadzącego:

Prowadzący	Kategoria	Nazwa audycji	Średnia ocena
Robert Kawka	Informacja	Informacje dnia PR24	91,76%
Edyta Lewandowska	Informacja	Informacje dnia PR24	91,39%
Aleksandra Kozera	Informacja	Informacje dnia PR24	91,33%
Katarzyna Oklińska	Informacja	Informacje dnia PR24	91,55%
Adrianna Calińska-Czaniecka	Informacja	Informacje dnia PR24	91,19%
Ewa Worobiec	Informacja	Informacje dnia PR24	87,75%
Dorota Wojtalczyk	Informacja	Informacje dnia PR24	93,80%
Maja Borkowska	Informacja	Informacje dnia PR24	90,23%
Ewa Wasążnik	Informacja	Informacje dnia PR24	91,54%

Średnie ocen według audycji:

Nazwa audycji	Kategoria	Średnia ocena
Informacje dnia PR24	Informacja	90,71%
Informacje dnia w skrócie	Informacja	90,72%

Audycje publicystyczne

Uwagi ogólne

Audycje publicystyczne są na antenie Polskiego Radia 24 bardzo liczne. Szczegółowo przebadane zostało sześć z nich - „Debata poranka”, „Rozmowa polityczna PR24”, „Kulisy spraw”, „Światowa Szachownica”, „Świat w powiększeniu” i „Świat w południe”.

Średnie oceny obiektywizmu, przedstawione w tabeli poniżej, pokazują, jak duże jest zróżnicowanie poziomu audycji publicystycznych, składających się na program PR24. Wyniki liczbowe należy co prawda traktować z dużą ostrożnością – w badanej próbie znalazło się bowiem po zaledwie kilka wydań każdej z analizowanych audycji. Niemniej jednak można dostrzec pewne tendencje.

Średnie współczynniki obiektywizmu audycji publicystycznych:

Nazwa audycji	Kategoria	Średnia ocena
Debata poranka	Publicystyka	71%
Rozmowa polityczna PR24	Publicystyka	77,4%
Kulisy spraw	Publicystyka	92,92%
Świat w powiększeniu	Publicystyka	92,86%
Światowa szachownica	Publicystyka	92%
Świat w południe	Publicystyka	91,48%

Średni wynik dla wszystkich przebadanych audycji wynosi 86,34%. Wyraźnie widać, że wyższe od ogólnej średniej wyniki w analizie jakościowej otrzymały audycje „Kulisy spraw”, „Świat w powiększeniu”, „Światowa szachownica” i „Świat w południe”. Niższe współczynniki obiektywizmu zanotowały natomiast „Debata poranka” i „Rozmowa polityczna”. Zarówno

na poziomie średnich wyników, jak i wskaźników dla poszczególnych wydań każdej z audycji widać korelację między formatem audycji, a uzyskiwanym wynikiem badania obiektywizmu. Wyższe wyniki notują bowiem audycje, w których gości są eksperci (analitycy, naukowcy, a jeśli dziennikarze, to korespondenci), a nie politycy, działacze społeczni czy publicyści. Co ciekawe, wyniki audycji z udziałem ekspertów są wyższe, choć obecność jednego eksperta przekłada się na mniej punktów niż obecność w studiu polityków czy publicystów o różnych poglądach (punkt d) analizy jakościowej).

W rozmowach z ekspertami rzadziej jednak zdarza się, że dziennikarz prowadzący audycję wychodzi z roli moderatora i sam komentuje wydarzenia. Częściej pojawiają się pytania o fakty i opinie, a nie o same opinie. Częściowo wynika to z poruszanych tematów – często audycje eksperckie dotyczą zagadnień słabiej omawianych w debacie publicznej (jak choćby rola Kazachstanu w kontaktach Europy z Chinami, która była przedmiotem rozmowy w „Świecie w południe” 14 lipca). Niemniej jednak punktu z widzenia oceny zachowania pluralizmu, bezstronności i wyważenia, audycje, w których gośćmi są eksperci, wypadają znacznie lepiej.

Charakter zapraszanych rozmówców ma wpływ nawet na takie czynniki, jak kompozycja audycji. Rzadziej zdarza się, by eksperci przedłużali swoje wypowiedzi i odchodzili od zadanego pytania, co pozwala prowadzącym audycję na łatwiejsze utrzymanie jej właściwego tempa.

„Debata Poranka”

Walory i mocne strony:

Format audycji pozwala na szeroki dobór gości – w każdej audycji jest ich bowiem aż trzech. W badanej próbie możliwość ta nie zawsze była jednak dobrze wykorzystywana przez prowadzących (więcej w części poświęconej niedostatkom audycji).

Dużą zaletą jest zachowanie formatu mimo zmieniającego się prowadzącego. Utrudnia to wyciąganie ogólnych wniosków na podstawie tygodniowej zaledwie próby, ale z punktu widzenia słuchacza pozwala na utrzymanie dużej różnorodności nie tylko tematyki, ale także stylu prowadzenia porannej rozmowy.

Większość prowadzących konsekwentnie przedstawia gości przed każdą wypowiedzią, co biorąc pod uwagę długość samej audycji, poszczególnych wypowiedzi oraz liczbę zabierających głos jest bardzo dobrym zabiegiem.

Na pochwałę zasługuje także forma, w jakiej audycja jest obecna na stronie internetowej stacji – docelowo każde z wydań jest zarchiwizowane w formie audio, a w większości także wideo (to duża zaleta biorąc pod uwagę długość audycji i poszczególnych wypowiedzi – umożliwia lepsze zorientowanie się, kto akurat zabiera głos, nawet jeśli prowadzący zapomni o przedstawieniu na początku wypowiedzi). Oprócz tego strona jest uzupełniona zdjęciami gości audycji i tekstowym skrótem najważniejszych punktów debaty.

Niedostatki i słabe strony

Pomimo dającego szerokie możliwości doboru gości formatu audycji, w wydaniu z 11 lipca, które prowadziła Dorota Kania, goście reprezentowali bardzo podobne stanowiska.

W kilku wydaniach w badanej próbie pojawiają się zarówno zwroty nacechowane i silnie kolokwialne („zadymiarze”, „lewacy”, „cholera”), jak i tendencyjne pytania. Dzieje się tak m.in. w wydaniach prowadzonych przez Sławomira Jastrzębowskiego (tu u prowadzącego pojawiają się także złośliwości pod adresem jednego z gości oraz wykraczające poza moderowanie dyskusji komentarze) czy Dorotę Kanię. Niektóre wypowiedzi prowadzących nie mają formy pytań, a jedynie stwierdzeń, do których

potem odnoszą się goście audycji – taką formę stosuje Grzegorz Jankowski.

Widać mocne ograniczenie tematyki „Debaty poranka” do kilku bardzo mocno omawianych w debacie publicznej zagadnień. Umożliwia to co prawda omówienie ich z różnych perspektyw i przekazanie słuchaczom różnych komentarzy, jednak biorąc pod uwagę czas trwania debaty, omawianych tematów mogłoby być znacznie więcej – wtedy audycja miałaby bardziej charakter kreowania debaty publicznej, a nie tylko jej omawiania.

Powtarzającym się problemem jest brak kontroli prowadzących nad mówiącymi gośćmi, co źle wpływa na kompozycję całej audycji. Częściowo wynika to z charakteru gości i ich swobodnego podejścia do audycji – zdarza się nawet, że obecni w studiu goście i prowadzący mówią do siebie na „ty”. Wyjście z konwencji rozmowy oficjalnej ułatwia wchodzenie sobie wzajemnie w słowo i prowadzi do tego, że goście (a czasem także prowadzący) mówią jednocześnie.

Współczynnik obiektywizmu dla audycji jest poniżej średniej dla publicystyki i wynosi 71%.

Rozmowa Polityczna Polskiego Radia 24

Walory i mocne strony

Audycja ma dobre tempo, w głównej części podział czasu pomiędzy poszczególne aspekty jest zrównoważony a prowadzący sprawnie przechodzi od jednego pytania do drugiego.

Język prowadzącego jest konkretny i w większości poprawny, choć zdarzają się zwroty i konstrukcje mocno potoczne.

Podobnie jak w przypadku „Debaty poranka” na pochwałę zasługuje forma, w jakiej audycja jest obecna na stronie internetowej stacji – każde z wydań jest zarchiwizowane w formie audio oraz wideo.

Zarówno forma audycji, jak i przygotowanie prowadzącego tworzy

potencjał dla zachowania bardzo wysokiego współczynnika obiektywizmu nawet w rozmowach z politykami. Widać to w wydaniu z 11 lipca, poświęconym rocznicy rzezi wołyńskiej.

Niedostatki i słabe strony:

Na podstawie badanej próby trudno byłoby określić format audycji – raz zapraszanych jest kilku gości (bądź zasiadających w studiu, bądź też łączących się telefonicznie), innym razem audycja ma formę wywiadu z jednym gościem.

Niektóre wątki, pojawiające się w końcowej części audycji są traktowane bardzo skrótowo – i jeśli pytanie nie jest dostatecznie konkretne, prowadzący musi się zadowolić ogólnikową, krótką odpowiedzią, ponieważ brakuje czasu na dopytanie.

Widać zróżnicowany stosunek prowadzącego do poszczególnych gości i tematów, co przekłada się na sposób prowadzenia rozmowy i zadawania pytań. Podczas rozmowy o rzezi wołyńskiej prowadzący zachowuje swoją rolę, ale już kiedy rozmowa dotyczy reprivatyzacji warszawskich nieruchomości, słychać w zadawanych pytaniach emocjonalny stosunek do omawianych zagadnień i wygłaszanych przez gości komentarzy.

W niektórych wydaniach widoczne jest bardzo małe zróżnicowanie tematyczne.

Zdarzają się rozmowy, w których padają pytania wyłącznie o opinie.

Współczynnik obiektywizmu dla audycji jest poniżej średniej dla publicystyki i wynosi 77,4%.

Kulisy spraw

Walory i mocne strony

Format audycji zakłada uczestnictwo jednego gościa oraz poruszenie jednej sprawy w danym programie, dzięki czemu do audycji nie wkrada się

chaos.

Dużą zaletą jest zachowanie formatu mimo zmieniającego się prowadzącego. Dla słuchacza jest to różnorodność nie tylko tematyki, ale także stylu prowadzenia porannej rozmowy.

Prowadzący za każdym razem przedstawiają gości na początku programu i w większości przypadków na końcu audycji. Z powodu stosunkowo krótkiego czasu trwania nagrania nie ma potrzeby przypominania nazwisk gości w trakcie trwania programu.

Prowadzący dobrze kontrolują tempo przebiegu audycji, dbają o słuchacza, nie pozwalają, żeby został bez zrozumienia wypowiedzi gościa. Często dopytują, rozwijają skróty, upewniają się co do sedna wypowiedzi uczestników.

Na pochwałę zasługuje także forma, w jakiej audycja jest obecna na stronie internetowej stacji – docelowo każde z wydań jest zarchiwizowane w formie audio. Co więcej podstrona jest uzupełniona tekstowym skrótem najważniejszych punktów debaty, a także w łatwy sposób można ją wyszukać na stronie PR.

Audycja uzyskała bardzo wysoki średni współczynnik obiektywizmu, powyżej średniej dla audycji publicystycznych – 92,92%.

Niedostatki i słabe strony

Podprowadzenia do pytań są bardzo długie. Może to skutkować utratą uwagi słuchacza jeszcze przed zabraniem głosu przez gościa programu.

Wydanie z 13 lipca trwało stosunkowo krótko w porównaniu do poprzednich programów (zmiany w ramówce). Została przerwana, bez żadnego wyrazistego zamknięcia, słuchacz może mieć wrażenie, że zostaje urwana.

Walory i mocne strony

Do programu zapraszani są przede wszystkim eksperci – nawet, jeśli rozmówcami są dziennikarze, to zwykle są to korespondenci zagraniczni z dużym doświadczeniem i wiedzą.

Omawiane tematy dotyczą zarówno spraw szeroko komentowanych i obecnych w serwisach informacyjnych (np. wizyta Donalda Trumpa w Europie czy choroba Liu Xiabao, chińskiego dysydenta, laureata pokojowego Nobla), jak i zagadnień rzadko omawianych w debacie publicznej – jak choćby bardzo trudna sytuacja w Jemenie, której było poświęcone wydanie z 15 lipca.

Komentowanie na bieżąco ważnych wydarzeń ułatwia częstotliwość emisji audycji, która jest obecna na antenie codziennie, siedem dni w tygodniu.

Poruszane tematy są w większości przypadków omawiane z wielu różnych perspektyw.

Audycja uzyskała bardzo wysoki średni współczynnik obiektywizmu, powyżej średniej dla audycji publicystycznych – 92,86%.

Niedostatki i słabe strony

W wydaniu z 16 lipca prowadzący nie przedstawia zabierających głos gości, co utrudnia słuchaczowi zorientowanie się w przebiegu rozmowy.

Niektóre tematy omawiane są przesadnie obszernie, podczas gdy poświęcony im czas mógłby posłużyć do omówienia innych, powiązanych zagadnień.

W wydaniu z 10 lipca błąd w tłumaczeniu wypowiedzi rozmówcy ([rok] dwutysięczny pierwszy).

Światowa szachownica

Walory i mocne strony

Gościem wydania, obecnego w analizowanej próbie był ekspert.

Temat, szeroko komentowany w debacie publicznej, został omówiony w wielu różnych aspektach.

Audycja uzyskała bardzo wysoki średni współczynnik obiektywizmu, powyżej średniej dla audycji publicystycznych – 92%.

Niedostatki i słabe strony

Jeden gość i jeden omawiany (nawet wieloaspektowo) temat to zbyt mało, biorąc pod uwagę długość audycji, która trwa ponad 20 minut.

Świat w południe

Walory i mocne strony

Do programu zapraszani są przede wszystkim eksperci – nawet, jeśli rozmówcami są dziennikarze, to w badanej próbie był to korespondent z dużym doświadczeniem i wiedzą oraz dziennikarka zagraniczna.

Omawiane tematy dotyczą zarówno spraw szeroko komentowanych i obecnych w serwisach informacyjnych (np. wizyty sekretarzy ONZ i NATO w Ukrainie) jak i zagadnień rzadko omawianych w debacie publicznej – jak choćby potencjał gospodarzy i problemy Indii.

Poruszane tematy są w większości przypadków omawiane z wielu różnych perspektyw.

Prowadzący wykorzystują potencjał zapraszanych ekspertów, zadając pytania zarówno o fakty, jak i o opinie.

Audycja uzyskała bardzo wysoki średni współczynnik obiektywizmu, powyżej średniej dla audycji publicystycznych – 91,48%.

Niedostatki i słabe strony

Strona audycji jest generalnie dobrze zorganizowana – podobnie do innych audycji Polskiego Radia 24, jednak w archiwum brakuje wydań z badanej próby.

W wydaniu z 12 lipca pojawiają się kolokwializmy. Pojawiają się także błędy związane z wymową i dykcją – zarówno po stronie prowadzących, jak i zapraszanych do studia ekspertów.

Średnie ocen według prowadzącego:

Prowadzący	Kategoria	Nazwa audycji	Średnia ocena
Sławomir Jastrzębowski	Publicystyka	Debata poranka	73%
Dorota Kania	Publicystyka	Debata poranka	65%
Tadeusz Płużański	Publicystyka	Debata poranka	72%
Grzegorz Jankowski	Publicystyka	Debata poranka	72,5%
Adrian Klarenbach	Publicystyka	Rozmowa polityczna PR24	77,4%
Magdalena Skajewska	Publicystyka	Świat w powiększeniu	90%
Krzysztof Renik	Publicystyka	Świat w powiększeniu, Świat w południe	93,34%
Agata Kasprolewicz	Publicystyka	Świat w powiększeniu	95%
Michał Żakowski	Publicystyka	Świat w powiększeniu	95%
Paweł Lekki	Publicystyka	Świat w powiększeniu, Światowa szachownica	93,5%
Adrian Bąk	Publicystyka	Świat w powiększeniu, Świat w południe	96%
Bogumił Husejnow	Publicystyka	Świat w powiększeniu	85%
Michał Strzałkowski	Publicystyka	Świat w południe	92%
Michał Żakowski	Publicystyka	Świat w południe	86,67%
Jerzy Jachowicz	Publicystyka	Kulisy spraw	86,67%
Łukasz Kurtz	Publicystyka	Kulisy spraw	96,67%
Rafał Dudkiewicz	Publicystyka	Kulisy spraw	96,67%
Wojciech Surmacz	Publicystyka	Kulisy spraw	91,67%

Podsumowanie

Średnie ocen według kategorii:

Kategoria	Średnia ocena
Informacja	90,72%
Publicystyka	86,34%

Wyniki liczbowe procentowych współczynników z powyższych tabel odzwierciedlają ogólny dobry wynik analizy jakościowej realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia audycji, składających się na program Polskiego Radia 24 w badanym tygodniu